

ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

ACCOUNTANTSRAPPORT 2022

GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

1.	MANAGEMENTSAMENVATTING	1
1.1	Algemene ontwikkelingen COVID-19, Oekraïne- en Energiecrisis en inflatie	1
1.2	Bedrijfsvoering en personele capaciteit	2
1.3	Geen verantwoordingsdocumentatie Sociaal Domein 2022	2
1.4	Ons oordeel bij de jaarrekening	2
1.5	Rechtmatigheidsverantwoording 2023.....	2
2.	CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES.....	3
2.1	Controleplan en -protocol.....	3
2.2	Risicoanalyse	3
2.3	Controletoleranties	3
3.	UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE.....	4
3.1	Interne beheersing van voldoende niveau	4
3.2	Intern controleplan rechtmatigheid 2022.....	4
3.3	Bevindingen interne controles	4
3.4	Opgvolging bevindingen managementletter en voorgaande rapportages	4
4.	SOCIAAL DOMEIN	6
4.1	Uitbesteding taken en risico's.....	6
4.2	Resterende fouten en onzekerheden.....	6
5.	UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE	7
5.1	Algemeen	7
5.2	Begrotingsrechtmatigheid.....	7
5.3	Financiële administratie.....	7
5.4	Jaarverslag en jaarrekening	8
5.5	Rekening van baten en lasten.....	8
6.	BALANS EN FINANCIËLE POSTIE GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG.....	9
6.1	Overzicht financiële positie.....	9
6.2	Programma Waddeneilanden.....	9
6.3	Grondexploitaties	10
6.3.1	<i>Veranderende regelgeving</i>	10
6.3.2	<i>Actieve exploitaties</i>	10
6.4	Stand van de voorzieningen.....	11
6.4.1	<i>Voorziening pensioen wethouders</i>	11
6.4.2	<i>Geen voorziening wachtgeld wethouders</i>	11
6.4.3	<i>Voorziening spaarverlof</i>	11
7.	SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)	12
7.1	Algemeen	12
7.2	Toenemend aantal regelingen	12
7.3	Tabel van fouten en onzekerheden.....	12

8.	OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN	13
8.1	Wet Normering Topinkomens (Wnt).....	13
8.2	Automatisering	13
8.3	Rechtmatigheidsverantwoording 2023.....	13
8.4	Wijzigingen in controleverklaring.....	14
8.5	Handreiking Continuïteit (Commissie BADO)	14
8.6	Notitie Specifieke uitkeringen met een gering bedrag	14
8.7	Invoering Omgevingswet is een feit	15
8.8	Duurzaamheidsverslaggeving komt eraan	15
9.	CONCLUSIE.....	16
9.1	Geconstateerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheid	16
9.2	Controleverklaring	16
	Tabel van bevindingen SiSa bijlage 2022	18

Aan de raad van de
gemeente Schiermonnikoog
Nieuwestreek 5
9166 LX SCHIERMONNIKOOG

Haarlem, xx juni 2023

Reg.nr.: 1006799/215/474/1107
Betreft: Accountantsrapport 2022 gemeente Schiermonnikoog

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Schiermonnikoog gecontroleerd. In dit accountantsrapport geven wij onze belangrijkste controlebevindingen weer.

Wij hebben de originele controleverklaring separaat toegezonden. Wij verzoeken u contact met ons op te nemen als uw raad de jaarrekening 2022 niet ongewijzigd vaststelt. Wij kunnen in dat geval in overleg actie ondernemen.

1. MANAGEMENTSAMENVATTING

Ingevolge de aan ons verleende opdracht op basis van de offerte accountantscontrole heeft uw raad ons met het besluit van 12 december 2017 opdracht gegeven voor de uitvoering van de accountantscontrole van de jaarrekeningen 2018 tot en met 2023 van de gemeente Schiermonnikoog. In lijn met onze offerte bestaat onze controleaanpak in hoofdlijnen uit drie fasen, namelijk de planning, risicoanalyse inclusief dossiervoorbereiding, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Jaarresultaat 2022

Het jaarresultaat over 2022 sluit met een forse meevaller van € 493.942. Uw raad zal worden gevraagd om bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 te besluiten om het grootste deel te storten in de reserve Sociaal domein (€ 275.000) en in de algemene reserve (€ 92.775).

1.1 Algemene ontwikkelingen COVID-19, Oekraïne- en Energiecrisis en inflatie

Zoals in de jaarstukken 2022 van de gemeente Schiermonnikoog is verwoord, maar ook al eerder in de Lente, Zomer en Herfstnota 2022 en de begroting 2023, wordt er van uw gemeente steeds meer verwacht en hebben externe maatschappelijke ontwikkelingen een behoorlijke invloed. Het afgelopen boekjaar stond onder meer in het teken van de afhandeling en het herstel na de COVID-19. Maar ook de noodopvang van Oekraïners, de asielcrisis, de beschikbaarheid woningen en de stikstofdiscussie heeft impact op burgers en bedrijven en op de gemeentelijke organisatie.

De oorlog in de Oekraïne heeft verder een groot effect op de energieprijzen in Europa en heeft tevens de inflatie fors aangewakkerd. De gevolgen daarvan zijn in 2022, maar ook op dit moment nog steeds voelbaar. Door de Oekraïne-crisis zijn de benzine, gas- en elektriciteitsprijzen enorm gestegen. Om

aan de hoge prijzen voor burgers het hoofd te bieden heeft de regering in 2022 een energietoeslag voor de laagste inkomens in het leven geroepen. Uw gemeente is als 'doorgeefluik' verantwoordelijk voor het uitkeren van de toeslagen aan rechthebbenden.

1.2 Bedrijfsvoering en personele capaciteit

De maatschappelijke en economische ontwikkelingen hebben mede gevolgen voor de personele bezetting en invulling. Immers het aantal vacatures neemt toe en het vinden (en behouden) van kwalitatief personeel en het inhuren van deskundige projectleiders (voor verschillende projecten die bij u in de planning staan) is in de huidige arbeidsmarkt op zichzelf al een lastige opgave. U heeft de bedrijfsvoering (back-office) uitbesteed aan de gemeente Noard-east Fryslân, maar ook taken overgedragen aan verschillende verbonden partijen. De beschikbaarheid van personeel is een breed maatschappelijk probleem en speelt overal in de maatschappij. Om het verloop van goede medewerkers zoveel mogelijk te beperken wordt het 'binden' door middel van voldoende uitdagend werk, doorgroeimogelijkheden tezamen met prima secundaire arbeidsvoorwaarden van steeds groter belang. Zowel direct, als indirect is Schiermonnikoog hiervan mede afhankelijk.

1.3 Geen definitieve verantwoordingsdocumentatie Sociaal Domein 2022

Net als voorgaande jaren heeft de gemeente Schiermonnikoog nog geen definitieve verantwoordingsdocumentatie ontvangen over 2022 ten aanzien van de Jeugdhulp. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) heeft dit jaar bij de verantwoordingen Persoonsgebonden Budgetten Jeugdwet en Wmo nog steeds geen goedkeurende controleverklaringen ontvangen (beperking getrouwheid en afkeuring voor de rechtmatigheid). De omvang van de rechtmatigheidsfout en de doorwerking daarvan is voor uw gemeente heel beperkt.

1.4 Ons oordeel bij de jaarrekening

Wij hebben voor de getrouwheid als de rechtmatigheid een deel van de betreffende bestedingen 2022 (inclusief de pgb's) een bedrag meegewogen bij onze oordeelvorming. Dit is overigens conform de aanpak van voorgaande boekjaren. De ingeschatte onzekerheden en fouten met betrekking tot de Wmo en Jeugdhulp overstijgen de goedkeuringstoleranties op jaarrekeningniveau niet.

Hiermee rekening houdend hebben wij bij de jaarrekening 2022 van Schiermonnikoog een goedkeurende controleverklaring afgegeven, voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

1.5 Rechtmatigheidsverantwoording 2023

Het college is met de invoering van de nieuwe regelgeving vanaf 2023 primair verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. De gemeente Schiermonnikoog heeft ten aanzien van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in de afgelopen periode gesprekken gevoerd met de gemeente Noard-east Fryslân. Uw intentie is om voor de opzet en uitvoering inclusief rapportage over de rechtmatigheid ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording over 2023 aan te haken bij de aanpak van de gemeente Noard-east Fryslân en hierover zijn gesprekken gaande. Het is naar onze mening wel zaak om op korte termijn dit aspect te regelen aangezien er tot op heden nog geen uitvoering is gegeven aan de rechtmatigheidscontroles 2023.

2. CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES

2.1 Controleplan en -protocol

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole. Tijdens de interim-controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, dit zowel ten aanzien van de getrouwheids- als de rechtmatigheidsaspecten. Tijdens de eindejaarscontrole richten wij onze controle met name op de jaarrekeningposten en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit.

De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2022 is vastgelegd in het controleprotocol jaarrekening 2018-2020 van de gemeente Schiermonnikoog d.d. 26 februari 2019. Dit is mede uitgangspunt geweest voor de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening en het jaarverslag 2022. Er is geen geactualiseerd controleprotocol voor 2022 opgesteld; we maken derhalve gebruik van versie van 26 februari 2019.

2.2 Risicoanalyse

Bij aanvang van de controle hebben wij een risico-inventarisatie uitgevoerd waarbij de belangrijkste risico's waarmee de gemeente Schiermonnikoog mee te maken heeft, zijn geïdentificeerd. Deze risicoanalyse is een belangrijk onderdeel van de accountantscontrole en maakt derhalve deel uit van ons pre-audit gesprek. De risicoanalyse richt zich op zowel de externe risico's als de risico's in de bedrijfsvoering. Bij de inventarisatie is onze insteek primair gericht op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de balans en de programmarekening.

2.3 Controletoleranties

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. U heeft ons opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de hierna vermelde (wettelijke) goedkeuringstolerantie:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (in % lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (in % lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Op basis van de totale lasten in de programmarekening 2022 (inclusief mutaties reserves) van uw gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 87.000 en een totaal van onzekerheden van € 261.000 de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

In het vigerende controleprotocol zijn door de raad geen specifieke rapporteringstoleranties voor fouten en/of onzekerheden vastgesteld.

3. UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES EN INTERIMCONTROLE

3.1 Interne beheersing van voldoende niveau

Bij de controle beoordelen wij de interne maatregelen van interne beheersing die relevant zijn om te komen tot een getrouwe jaarrekening. Op basis van onze controle zijn wij van oordeel dat in algemene zin de administratieve organisatie en interne controle op toereikende wijze is opgezet en dat hiermee de basis aanwezig is voor een adequate informatievoorziening. Wij hebben tijdens onze controle in 2022, geen fundamentele tekortkomingen geconstateerd die een belangrijk effect hebben op de jaarrekening 2022.

3.2 Intern controleplan rechtmatigheid 2022

Rechtmatigheid en de (verbijzonderde) interne controle heeft de nodige aandacht van uw organisatie. Als kader geldt – voor het boekjaar 2022 - het (geactualiseerde) intern controleplan 2022. Dit plan is de basis voor de verbijzonderde interne controles. Wij hebben de opzet en uitvoering van de verbijzonderde interne controles (VIC) beoordeeld. VIC is tijdig afgerond. De bevindingen van de VIC zoals verwoord in de Eindrapportage rechtmatigheid 2022 hebben geen direct effect op ons oordeel; er zijn wel diverse aanbevelingen gegeven.

3.3 Bevindingen interne controles

Conform de gemaakte afspraken zijn voor 2022 de verbijzonderde interne controles (VIC) uitgevoerd inclusief de relevante onderdelen van het sociaal domein, zie ook hoofdstuk hierna. Hiermee zijn de belangrijkste financiële processen geraakt. Wij hebben deze interne werkzaamheden gereviewed. De intern geconstateerde fouten en onzekerheden zijn vastgelegd in een verslag en zijn, op zichzelf beoordeeld, niet materieel voor het oordeel rechtmatigheid in de controleverklaring.

De belangrijkste opmerkingen uit de VIC zijn samengevat:

- het niet altijd naleven van het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid;
- gesubsidieerde instellingen leveren aanvragen en/of voor het verantwoorden van subsidie niet tijdig respectievelijk niet volledig aan;
- graven waarvan rechten zijn verlopen terwijl er geen legeskosten in rekening zijn gebracht en/of dat de graven zijn geruimd. De omvang van de hiermee samenhangende gedeelde inkomsten is daarmee geschat op een bedrag van maximaal € 10.000,- (onzekerheid getrouwheid en rechtmatigheid).

3.4 Opvolging bevindingen managementletter en voorgaande rapportages

Conform onze opdracht hebben wij alle relevante controlebevindingen in onze managementletter d.d. 17 januari 2023 gerapporteerd na afronding van onze interim-controle. Onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen zijn in de onderstaande tabel kort samengevat. Hierin zijn tevens voor zover relevant, bevindingen van voorgaande rapportages inbegrepen.

Bevinding/opmerking managementletter 2022 en/of accountantsrapport 2021	Status per mei 2023
Stel een frauderisico-analyse op en werk dit nader uit.	Nog niet beschikbaar. Wordt ook mede bezien in het kader van het M&O beleid (bijvoorbeeld bij de Tozo).
Budgetbeheer en tevens afwikkelen van budgetten en contracten Jeugdhulp (incl. voorgaand jaar).	Gemeente blijft hiervoor mede afhankelijk van de (tijdige) informatie vanuit de Centrumregeling samenwerking sociaal domein Friese gemeenten (SDF).
Voor de waardering in de jaarrekening is van belang dat de gemeente aantoont dat het Omrin-terrein nog steeds een 'duurzame maatschappelijke functie' vervult. Als dit niet (meer) het geval is, komt gezien de hogere boekwaarde in relatie tot de marktwaarde een duurzame afwaardering mogelijk aan de orde.	Het terrein is tot op heden nog steeds verhuurd. Aan afwaardering wordt dan vooralsnog niet toegekomen.
Voortgang en afronding ENSIA 2022 (waaronder Suwinet, DigD, zelftesten BRP/PUN, BAG en BGT).	Geen verder informatie ontvangen.
Aandacht voor het naleven van het (eigen) inkoop- en aanbestedingsbeleid en specifiek verlenging bij externe inhuur (voor 1 inhuur is de omvang net tegen de Europese drempel aan door het steeds verlengen van de opdracht).	Medegedeeld dat hier voortdurend aandacht is onder meer via bewustwording (bijeenkomsten, collegevoorstellen bij afwijkingen).
Vaststellen door raad van de grens (tolerantie in %) voor de rechtmatigheidsverantwoording 2023.	Nog geen opvolging gegeven.
Actualiseer de verordeningen ex art. 212, 213 en 213a i.v.m. de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording. Stel tevens een geactualiseerd controleprotocol 2023 op.	Nog geen opvolging gegeven.

4. SOCIAAL DOMEIN

4.1 Uitbesteding taken en risico's

De taken in het kader van de Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet zijn overgedragen aan de gemeente Noard-east-Fryslân en deels aan de Centrumregeling samenwerking sociaal domein Friese gemeenten (centrumgemeente gemeente Leeuwarden) voor onder meer het contractenbeheer en Jeugdzorg (SDF). En net als voorgaand jaar constateren wij dat de interne beheersing rondom het budgetbeheer en de afwikkelingen van de budgetten en contracten van de Jeugdhulp lastig blijft; de gemeente Schiermonnikoog heeft op dit proces maar een heel beperkte invloed, vanwege uitbesteding maar ook als gevolg van doorverwijzingen, en heeft om deze reden minder grip op de ontwikkelingen c.q. uitputting van de budgetten.

Wij zien daarom ook de financiële risico's (en onzekerheden) rondom het Sociaal Domein, en in het bijzonder de Jeugdhulp, terug in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

4.2 Resterende fouten en onzekerheden

De onzekerheden ten aanzien van het sociaal domein bij Schiermonnikoog zijn gezien de omvang van de bestedingen relatief beperkt en hebben uiteindelijk geen effect op het goedkeurend oordeel. Uw gemeente heeft via de gemeente Noard-east Fryslân voor de Jeugdhulp en voor de Wmo begeleiding en Wmo huishoudelijk hulp verantwoordingsinformatie zoals een productieverantwoording (en indien verplicht) en een controleverklaring toegestuurd. Bij het afsluiten van de controle is nog niet alle informatie beschikbaar.

Wij hebben verder vastgesteld dat verbijzonderde interne controles inzake de Participatiewet zijn uitgevoerd en dat de werkzaamheden op een voldoende wijze zijn vastgelegd. Wij hebben van deze interne werkzaamheden gebruik gemaakt –mede in het kader van de SiSa 2022 – voor onze controle. Uit de zichtbaar uitgevoerde interne controles resulteerden geen materiële bevindingen, wel enkele procesmatige aanbevelingen. Ook voor de reguliere Wmo voorzieningen zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Jeugdhulp

De kosten voor jeugdzorg namen de laatste jaren gestaag toe: in 2019 € 65.000, in 2020 € 145.000, in 2021 € 186.000. In 2022 constateren we dat de uitgaven voor de individuele voorzieningen jeugdzorg € 116.895 bedraagt; dat lijkt een kentering ten opzichte van voorgaande jaren. Alhoewel deze kosten, gelet op het karakter van de zorg, niet direct beïnvloedbaar zijn, is het verstandig om de ontwikkeling ervan te bewaken. De verantwoording van de kosten voor de jeugdzorg gaat trouwens, in vergelijking met voorgaande jaren, inmiddels wel soepeler.

Persoonsgebonden budgetten

Een deel van de zorg wordt verstrekt in de vorm van persoonsgebonden budgetten (pgb's). Deze pgb's worden door de gemeente toegekend, maar het administratieve beheer wordt door de SVB verzorgd. En de SVB had ook in 2022 nog problemen met het afronden van haar administratie en het afleggen van verantwoording daarover; ze heeft van haar accountant een controleverklaring met beperking ontvangen ten aanzien van de getrouwheid en een afkeurende verklaring voor rechtmatigheid. Wij hebben geconstateerd dat Schiermonnikoog in 2022 enkele cliënten heeft aan wie de Sociale Verzekeringsbank een Pgb uitkeert. De financiële omvang is voor de jaarrekening is trouwens zeer beperkt.

5. UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE

5.1 Algemeen

Begin mei 2023 zijn wij gestart met de controle van de jaarrekening. De kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening 2022, inclusief de SiSa-verantwoording en het aanleverdossier was voldoende om onze controle te starten. De jaarrekeningcontrole is conform de planning tijdig afgerond. In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole 2022.

5.2 Begrotingsrechtmatigheid

Voor de rechtmatigheidscontrole gaan wij onder meer na of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde programmabegroting. Daarbij gebruiken wij zowel de budgetspelregels die u, via de financiële verordening ex art 212, met het college heeft afgesproken, als ook de rechtmatigheidscriteria die de commissie BBV heeft vastgelegd.

Uit het jaarverslag 2022 blijkt dat er bij de programma's op de lasten geen overschrijdingen hebben plaatsgevonden. Het college geeft in de programmaverantwoording (paragraaf verantwoording ten aanzien van rechtmatigheid) een nadere toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de begroting en werkelijkheid. Naast een financiële analyse wordt tevens de aard en reden van onder- en overschrijdingen per programma toegelicht. Tevens is aangegeven of de posten incidenteel dan wel structureel zijn. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2022 worden de overige onder- en overschrijdingen en eventueel daarmee samenhangende onttrekkingen uit de reserves door uw raad geautoriseerd. Wij zijn bij onze oordeelvorming rechtmatigheid hiervan uit gegaan.

5.3 Financiële administratie

Vast onderdeel van de accountantscontrole is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie alsmede de overige administratieve vastleggingen. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole 2022 de stand van zaken ten aanzien van tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria), alsmede de mutaties in kredieten, reserves, voorzieningen en memoriaalboekingen beoordeeld. Wij hebben geconstateerd dat er geen achterstanden zijn in de financiële administratie. Balansposten, inclusief memoriaalboekingen, zijn in het algemeen onderbouwd met onderliggende specificaties.

Bij de toeristenbelasting plaatsen we jaarlijks nog een kanttekening. Een materieel deel van de opbrengst inzake toeristenbelasting wordt geïnd en afgedragen door Wagenborg Passagiersdiensten B.V. Wagenborg laat de afdracht toeristenbelasting jaarlijks door een accountant controleren. Ten tijde van het afronden van onze controle was de goedkeurende controleverklaring bij de opgave toeristenbelasting 2022 nog niet beschikbaar.

Aangezien in voorgaande jaren telkens een goedkeurende controleverklaring is ontvangen, nemen wij net als in voorgaande jaren de 'onzekerheid' (omdat de controleverklaring over 2022 nog niet beschikbaar is) niet mee in onze oordeelvorming;

Overigens geeft het college in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, niet alleen in een schematische risico-inventarisatie, maar ook met een heldere toelichting de belangrijkste risico's weer die op dit moment worden onderkend.

5.4 Jaarverslag en jaarrekening

Conform de verslaggevingsvoorschriften zijn wij nagegaan of het jaarverslag tenminste de (minimale) wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van het jaarverslag geen tegenstrijdigheden bevat met de jaarrekening.

Op basis van ons onderzoek hebben wij vastgesteld dat het jaarverslag niet in strijd is met de jaarrekening.

Omvang jaarrekening

Uw jaarrekening beslaat in totaal 232 pagina's. Mede gezien de aard en omvang van uw organisatie is dat een omvangrijk boekwerk als we dit vergelijken met andere (grotere) gemeenten. Uiteraard is dit niet verboden, of fout, maar wij geven in overweging om de opzet van de jaarrekening, met name de programma's en de vele tabellen te evalueren. Mogelijk kunnen onderdelen bondiger of worden samengevat, dan wel kan worden verwezen (sommige informatie is soms dubbel op). Uw gemeente kan keuzes maken, zolang de jaarrekening maar voldoet aan de eisen van het BBV (d.w.z. alle verplichte onderdelen moeten in de jaarrekening terugkomen).

Overschrijdingen investeringskredieten

Naast de toelichting op budgetover- en onderschrijdingen neemt het college ook jaarlijks een analyse op van de overschrijdingen van kapitaalkredieten op in de jaarrekening. Uit de analyse blijkt dat er dit jaar bij de afgesloten kredieten overschrijdingen zijn (onder meer voor de renovatie van de jachthaven, hiervoor is geen krediet vastgesteld). Bij de lopende investeringskredieten is ten aanzien van het investeringskrediet Berging jachthaven een overschrijding van € 23.635.

In de jaarrekening is in paragraaf 'Uitwerking 3 rechtmatigheidscriteria voor boekjaar 2022' een toelichting opgenomen van een viertal investeringskredieten waarbij de overschrijding meer is dan € 5.000.

Wij gaan er vanuit dat bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 uw raad deze overschrijdingen autoriseert. In dat geval tellen de overschrijdingen niet meer voor het oordeel rechtmatigheid.

5.5 Rekening van baten en lasten

Het positieve gerealiseerde resultaat over 2022 bedraagt € 493.942 ten opzichte van een bijgestelde begroot voordelig saldo van € 243.536. Dit resultaat laat zich als volgt nader verklaren.

(In € 1.000)	Begroting	Realisatie	Afwijking
Totaal saldo baten en lasten	-111	700	811
Saldo mutatie reserves	354	-206	-560
Gerealiseerd resultaat	243	494	251

Kortheidshalve verwijzen wij u verder naar de toelichting op de programmarekening van de jaarrekening 2022. In het besluit waarmee u de programmarekening vaststelt, wordt het resultaat bestemd. Deze bestemming zal na vaststelling volgend jaar in de balans worden verwerkt.

6. BALANS EN FINANCIËLE POSTIE GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG

Wij hebben de stand van zaken met betrekking tot de vaste activa, alsmede de reserves en voorzieningen beoordeeld. In dit hoofdstuk geven wij onze bevindingen kort weer.

6.1 Overzicht financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente Schiermonnikoog bedraagt ultimo 2022, inclusief het resultaat na bestemming, in totaal € 3.975.672. Hiervan heeft € 1.942.482 betrekking op de bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie gespecificeerd.

* € 1.000	2022	2021	Toe-/afname
Algemene reserves	1.539	462	1.077
Bestemmingsreserves	1.942	2.746	-804
Saldo rekening	494	57	-437

De (totale) algemene reserve bedraagt ultimo 2022 bedraagt € 1.539.000. Dit is inclusief de algemene reserve Eneco. Uw raad heeft destijds de minimale omvang van de algemene reserve op € 454.000 vastgesteld; hieraan wordt ruim voldaan. De algemene reserve Eneco (onderdeel Algemene reserves) is in 2022 afgenomen van € 1.167.500 naar € 772.750. Deze reserve gefinancierd met de verkoop van Eneco aandelen is ingesteld om duurzame initiatieven op het eiland te financieren. De onttrekkingen in 2022 aan deze reserve zijn ten behoeve van het voorbereidingskrediet LOC van € 186.111 alsmede is € 238.000 overgeboekt naar de algemene reserve.

In 2022 is een nieuwe bestemmingsreserve ingesteld, de reserve Wet Open Overheid (WOO). In de toelichting op het eigen vermogen in de jaarrekening 2022 is per reserve de doelstelling en een verloopstaat opgenomen. We verwijzen u korthedshalve naar deze toelichting.

Zoals blijkt uit programma 1 zijn er in het sociaal domein budgetten vrijgevallen (minder uitgegeven dan verwacht). Niet bestede saldi worden conform beleid toegevoegd aan de bestemmingsreserve Sociaal domein. Omdat voor de reserve een maximaal saldi is vastgesteld van € 260.000 is een (beperkt) bedrag in het resultaat verantwoord.

In de paragraaf weerstandsvermogen wordt ook de weerstandscapaciteit van de gemeente, zowel voor incidentele als structurele invloeden, beoordeeld. Uit die analyse blijkt dat het weerstandsvermogen ruimschoots voldoende is.

6.2 Programma Waddeneilanden

In 2020 en 2021 is door het Samenwerkingsverband De Waddeneilanden een integraal programma opgezet om de leefbaarheid op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden. Door het samenwerkingsverband is alle inbreng van de wadengemeenten (maar ook van betrokken provincies en belangenorganisaties) verwerkt tot een definitief programma. Begin 2022 is het integrale uitvoeringsprogramma in de raad vastgesteld.

De ambities die uit het programma blijken zijn groot: het totale programma omvat projecten die in totaal ca € 36 miljoen kosten en die volgens de planning uitgevoerd worden in de periode 2022 – 2026. En het aandeel voor de gemeente Schiermonnikoog daarin is niet onaanzienlijk: bij de 'quick

wins' (de relatief snel te realiseren onderdelen van het programma) zijn er investeringen van € 7,4 miljoen gepland, met een 'onrendabele top' (niet door directe inkomsten gedekte investeringen) van € 1,8 miljoen. We kunnen stellen: voor Schierse begrippen grote bedragen. het totale programma omvat projecten die volgens de planning uitgevoerd worden in de periode 2022 – 2026.

Onlangs, medio november 2022 zijn de plannen ingediend bij de rijksoverheid in het kader van de Regiodeal. Anders dan bij het woningbouwprogramma, wordt in het kader van regiodeals een eigen bijdrage verwacht: de rijksoverheid betaalt 50%, de provincie 25% en de gemeenten 25%. Ondanks een aanzienlijke steun van de medeoverheden moeten de Waddeneilanden dus ook zelf substantiële bijdragen leveren.

Schiermonnikoog heeft voor de (eigen) bijdrage die ze naar verwachting zelf moet gaan leveren van € 900.000 deels bestemmingsreserve projecten ad € 213.500 gevormd. Voor het overige deel zijn voor een periode van 40 jaar € 17.850 geraamd als kapitaallasten. Laatst genoemde dekking staat niet in de jaarrekening 2022.

6.3 Grondexploitaties

6.3.1 Veranderende regelgeving

De regelgeving rondom grondexploitaties staat niet stil. Na fundamentele veranderingen in de BBV-richtlijnen in 2016, mede in verband met de invoering van de vennootschapsbelasting, zijn afgelopen jaren rondom grondbeleid een tweetal nieuwe notities verschenen. De commissie BBV bracht een nieuwe notitie Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving uit, de commissie BADO publiceerde haar notitie Grondexploitaties. En inmiddels werkt de commissie aan een actualisering van de Notitie grondbeleid vanwege de invoering van de Omgevingswet per 1-1-2024.

6.3.2 Actieve exploitaties

In de gemeente Schiermonnikoog hebben de grondexploitaties en woningbouw een balansomvang van € 522.204 (2021: € 453.259). In totaal zijn ultimo 2022 2 actieve locaties in ontwikkeling: Woningbouwlocatie Oost en Melle Grietjespad.

Melle Grietjespad

De grondexploitatie Melle Grietjespad is door de raad op 12 juli 2022 vastgesteld. De looptijd van deze exploitatie is kort. In 2022 is in totaal € 57.556 aan kosten gerealiseerd. Er is ultimo 2022 nog grond niet verkocht.

Woningbouwlocatie Oost

In de raadsvergadering van 20 juni 2023 is de meerjarenraming grondexploitatie Woningbouwlocatie Oost 2022 (actualisatie) door de raad vastgesteld. Voor de Woningbouwlocatie Oost verwacht u een positief resultaat van € 337.825. In 2022 zijn aan de Stichting WoonFriesland bouwgronden verkocht. Zoals in de paragraaf Grondbeleid is verwoord loopt nog een onderzoek over de nog uit te geven kavels; en afhankelijk van de keuze van uw raad kan een wijziging (d.w.z. meer betaalbare kavels/woningen opleveren) ertoe leiden dat het verwachte resultaat zal afnemen. Vanwege de ontwikkeling van de grondexploitatie is conform de uitgangspunten van het BBV een winstneming berekend van € 52.276.

6.4 Stand van de voorzieningen

In de jaarrekening 2022 is onder de balanspost voorzieningen een bedrag van € 1.482.080 verantwoord (2021: € 1.050.184). Uitgaven ten laste van voorzieningen worden, conform het BBV, rechtstreeks via de balans geboekt.

6.4.1 Voorziening pensioen wethouders

Gemeenten zijn verplicht op grond van artikel 44, vierde lid, van het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) een voorziening in te stellen voor pensioenen van wethouders. De reden voor deze voorziening is dat deze pensioenverplichtingen onvoorspelbaar zijn. Zij kunnen namelijk sterk fluctueren mede als gevolg van de mogelijkheid voor gewezen ambtsdragers om de gevormde pensioenrechten tussentijds op te eisen via waardeoverdracht. Uw gemeente heeft een voorziening gevormd voor het eigen risico voor de pensioenuitkering van voormalige bestuurders. Het benodigde bedrag is berekend per 31 december 2022 op € 474.311. Dit bedrag is door de gemeente bepaald op basis van de gegevens mede verkregen van de salarisverwerker.

Het BBV vereist dat een dergelijke voorziening *actuarieel* berekend wordt. Uit de documenten in het aanleverdossier is ons niet duidelijk gebleken of de berekeningen actuarieel zijn getoetst inclusief de beoordeling van de grondslagen. Hierdoor kan de werkelijke verplichting afwijken van de gepresenteerde voorziening. Wij schatten dit risico overigens als laag in.

6.4.2 Geen voorziening wachtgeld wethouders

Wethouders die meer dan twee jaar een politieke functie hebben uitgeoefend kunnen mogelijk recht op maximaal 3 jaar en twee maanden wachtgeld. In de basis geldt dat als een wethouder in een nieuwe functie evenveel of meer verdient, het recht op wachtgeld vervalt. Het recht op wachtgeld kan onder voorwaarden herleven. De (maximale) omvang van de voorziening wachtgeld is mede bepaald op basis van inschattingen, onder meer de kans dat een wethouder aanspraak maakt op eventueel wachtgeld en eventuele inkomsten. Uw gemeente heeft voor het risico van wachtgeld in de jaarrekening 2022 nog geen voorziening gevormd (geen verplichting), maar hiermee wel rekening gehouden in de begroting 2023 en 2024.

6.4.3 Voorziening spaarverlof

Op 24 mei 2022 en op 21 december 2022 zijn er bij de Commissie BBV door gemeenten vragen gesteld over de wijze waarop moet worden omgegaan met het vormen van een voorziening voor verlofsparen. De Commissie BBV geeft hierbij een nadere toelichting op de eerdere antwoorden over de vorming van een voorziening voor verlofsparen. Op 25 januari 2023 heeft de Commissie BBV nog een aanscherping gepubliceerd. Uitgangspunt is dat het niet aan de Commissie BBV is om een uitspraak te doen over de te hanteren rekenregels, uitgangspunten en de onderbouwing van deze voorziening. Dat betekent heel concreet dat Schiermonnikoog - in redelijkheid – zelf de uitgangspunten voor de berekening kan bepalen ten aanzien van het uurtarief, de opbouw/dotatie van het bovenwettelijk spaarverlof en de opname daarvan. Uw gemeente heeft ultimo december 2022 een voorziening van € 3.328 gevormd.

7. SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)

7.1 Algemeen

De verantwoording van ontvangen specifieke uitkeringen is als bijlage opgenomen in de jaarrekening. Hiervoor is een specifiek verantwoordingsmodel voorgeschreven. De bijlage is door ons conform de gegeven aanwijzingen van het Rijk gecontroleerd. Voor de hierbij eventueel geconstateerde bevindingen gelden op grond van artikel 5, lid 4 van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zwaardere rapporteringstoleranties dan de tolerantie, welke wij met uw raad zijn overeengekomen voor de controle van de jaarrekening. De controle van de SiSa-verantwoording 2022 heeft ook dit jaar weer veel tijd gekost, mede vanwege de toename van het aantal regelingen ten opzichte van voorgaand jaar. De administratieve lastendruk, ook voor uw gemeente, neemt toe en dit is ook in de nieuwe Notitie van de Commissie BADO 'Specifieke uitkeringen: uitvoerbaarheid en controleleerbaarheid d.d. 20 april 2022' onderkend.

7.2 Toenemend aantal regelingen

Vanwege de Oekraïne- en energiecrisis is het aantal subsidieregelingen waarover de gemeente Schiermonnikoog zich moet verantwoorden wederom gegroeid. Het waren vorig jaar nog 14 regelingen, voor 2022 staan er per saldo 16 regelingen in de SiSa-verantwoording van uw gemeente.

Ad-hoc regelingen

Dit boekjaar zijn er enkele rijksuitkeringen bijgekomen voor Schiermonnikoog waaronder de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne, en de Aanpak Energiearmoede en de specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3^e ronde.

En ook dit jaar geldt dat deze regelingen snel zijn ingevoerd, en deze snelheid gaat deels ten koste van zorgvuldigheid. De wijze van verantwoorden is bij de opzet van de regelingen nog niet altijd goed uitgewerkt en leidt deels tot nadere toelichting en/of interpretatie achteraf.

Niet voor alle regelingen die nu onder de SiSa-systematiek geplaatst zijn nu al bestedingsgegevens in de SiSa-bijlage 2022 opgenomen. Het omzetten van rijksregelingen in gemeentelijk beleid vergt tijd, daarom zijn niet voor alle nieuwe regelingen al prestaties en/of bestedingen verantwoord. De betreffende regelingen lopen door naar 2023. Dit betekent wel dat hiervoor actie moet worden ondernomen zodat de verleende subsidies worden besteed.

7.3 Tabel van fouten en onzekerheden

Wij hebben tijdens de controle afstemming gehad en onze bevindingen besproken. De concept SiSa-verantwoording is ten aanzien van enkele indicatoren nog aangepast. Verder zijn er geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de rapporteringstoleranties overschrijden. De hiervoor genoemde aspecten hebben geen effect op de juistheid van de gepresenteerde SiSa-gegevens voor die regelingen. Ook zijn wij van mening dat de in de SiSa bijlage opgenomen gegevens deugdelijk tot stand zijn gekomen. De door het CBS voorgeschreven model tabel van bevindingen, dit jaar aanzienlijk uitgebreid door de nieuwe regelingen en de uitgebreidere meldingen rondom de Tozo, hebben wij als bijlage bij dit rapport toegevoegd. Dit format dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

8. OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN

8.1 Wet Normering Topinkomens (Wnt)

Met ingang van 2013 geldt voor topinkomens een meer dwingende regelgeving: de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze regelgeving verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 100 procent van het ministersalaris en dwingt af dat de bezoldiging van topfunctionarissen wordt gepubliceerd.

Deze publicatieplicht geldt niet alleen voor de jaarrekening, daarvoor worden gedetailleerde gegevens gevraagd; wij moeten er in onze controleverklaring een apart oordeel over geven. Door de gemeente wordt, zowel qua bezoldiging als publicatie, voldaan aan de specifieke regels.

8.2 Automatisering

De controle van de jaarrekening is niet primair gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en behoeft derhalve niet te leiden tot bevindingen die bij een speciaal gericht onderzoek wel naar voren zouden kunnen komen. Ook hebben wij documentatie opgevraagd en ontvangen met betrekking tot aspecten continuïteit, wijzigingsbeheer en beveiliging.

Voortgang ENSIA

ENSIA (“eenduidige normatiek single information audit”) is een gezamenlijk project van enkele ministeries en de VNG/gemeenten. Het project heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid. Hiervoor geldt sinds dit jaar de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als norm (tot vorig jaar was dit de BIG).

Voor de feitelijk uitvoering bent u afhankelijk van de gemeente Leeuwarden (de ICT dienstverlening is daar in waddenverband neergelegd) en de gemeente Noard-east Fryslan (voor het invullen van de specifieke vragenlijsten voor o.m. Suwinet, DigiD, BRP/PUN, BAG, BGT). Bij de afronding van dit rapport was de voortgang in deze nog niet duidelijk (er is geen documentatie aangeleverd). We adviseren contact te laten opnemen met deze gemeenten. Niet alleen om te weten dat wordt voldaan aan de verantwoordingsplicht rondom Suwinet en Digid, maar ook om te weten dat aan de basisvoorwaarden voor informatieveiligheid wordt voldaan.

8.3 Rechtmatigheidsverantwoording 2023

In het najaar 2021 is de Kadernota rechtmatigheid 2022 van de commissie BBV verschenen. Deze nota, die voorheen gericht was op accountants, is nu duidelijk gericht op de gemeenten. Hoofdzakelijk voor de vakspecialisten, maar er is ook een hoofdstuk dat ze specifiek richt op bestuur en raadsleden. Een nuttige nota om ook bestuur en raad, wellicht via de auditcommissie, meer concreet te betrekken bij de verschillende aspecten van de rechtmatigheidscontrole en -verantwoording.

Op dit moment is de (verbijzonderde) interne controle geëquipeerd voor het doen van basiscontrole en detailwaarnemingen en het daarover, in verbale zin intern rapporteren. Nu er bij de afsluiting van het jaar ook moet worden gewogen en getoetst aan een norm in euro's moeten er ook structuren voor deze toetsing worden ontwikkeld. Het ontwikkelen van praktische hulpmiddelen hiervoor is nodig om uiteindelijk op jaarrekening-niveau een totaaloordeel te hebben; en dus het college onderbouwd een uitspraak te kunnen laten doen.

De raad heeft de grenzen voor de rechtmatigheidsverantwoording nog niet vastgesteld (tussen de 1 en 3%). Verder dient jaarlijks invulling te worden gegeven aan de belangrijkste kaders van de raden en colleges, namelijk de rapportagemomenten in de P&C-cyclus en de rapportagewijze in de rekening (het oordeel in de jaarrekening en de uitwerking en toelichting in de bedrijfsvoeringsparagraaf).

8.4 Wijzigingen in controleverklaring

Gebruikers van jaarrekeningen vragen zich al langere tijd af welke werkzaamheden accountants uitvoeren op het gebied van fraude en continuïteit bij de controle van jaarrekeningen. Ook is er bij andere belanghebbenden een toenemende behoefte aan transparantie in zowel de jaarrekening als het jaarverslag over deze onderwerpen. Dit heeft ertoe geleid dat de controlestandaarden op deze gebieden zijn uitgebreid en in de controleverklaring bij de jaarrekening van uw gemeente twee nieuwe secties zijn opgenomen, te weten:

- Controleaanpak frauderisico's;
- Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

In deze secties wordt ingegaan welke risico's wij zien ten aanzien van beide onderwerpen, alsmede welke controlewerkzaamheden wij hebben uitgevoerd om deze risico's af te dekken. Waar nodig hebben wij in onze controleverklaring verwezen naar toelichtingen over deze onderwerpen in het jaarverslag en/of de jaarrekening.

8.5 Handreiking Continuïteit (Commissie BADO)

Bij het opstellen en presenteren van de financiële overzichten moet het college inzicht geven in gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de financiële positie. Vaak gebeurt dit in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomangement. De gemeenteraad zal ten minste twee keer per jaar, bij de begrotingsbehandeling en bij de vaststelling van de jaarrekening, aandacht schenken aan de (ontwikkeling) van de financiële positie van de gemeente. Op welke wijze de accountant inspeelt op de geschiktheid van de door het college gehanteerde veronderstellingen voor het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie, is een kwestie van professionele oordeelvorming en wordt aangepast aan de specifieke omstandigheden en complexiteit van de controle. Bij een verhoogd risico dat de financiële positie niet toereikend is om de financiële risico's op te vangen, zijn redelijkerwijs meer werkzaamheden noodzakelijk. Omdat deze uitgangspunten niet concreet zijn, heeft de commissie BADO de Notitie Continuïteit uitgebracht. Deze notitie is bedoeld ter ondersteuning van raad, college en accountants bij het verkrijgen van inzicht dat de jaarrekening geeft in de financiële positie.

8.6 Notitie Specifieke uitkeringen met een gering bedrag

Door de forse toename van het aantal specifieke uitkeringen moeten gemeenten en provincies steeds meer gegevens vastleggen, waarbij iedere specifieke uitkering weer andere eisen stelt. De toegenomen verantwoordings-eisen belasten ook de jaarrekeningcontrole. Voor de accountant wordt het steeds moeilijker om de controleactiviteiten uit te voeren binnen een beperkt tijdsbestek. Iedere te controleren specifieke uitkering verhoogt eveneens de controlekosten.

Daarom heeft de commissie BADO de Notitie Specifieke uitkeringen met een gering bedrag opgesteld. In deze notitie wil de commissie een handreiking doen, over hoe de administratieve en controlelasten bij specifieke uitkeringen met een gering bedrag beperkt kunnen worden. De handreiking

heeft (nog) geen werkingskracht, maar wordt naar verwachting wel betrokken bij het herzien van de Financiële Verhoudingenwet in 2024.

8.7 Invoering Omgevingswet is een feit

Na een invoeringsproces dat enkele jaren heeft geduurd, is de Omgevingswet dan toch een feit. Op 14 maart 2023 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Hiermee is er duidelijkheid gekomen over de invoeringsdatum en ook geborgd dat gemeenten voldoende voorbereidingstijd hebben. Om gemeenten te ondersteunen bij de invoering van de Omgevingswet, heeft de VNG een zogenaamde self-assessment gelanceerd onder de naam Klaar voor de Start. Aan de hand van een aantal stellingen langs negen thema's krijgt u inzicht waar uw gemeente staat richting inwerkingtreding van de Omgevingswet, maar ook voor de periode daarna. Het self-assessment kunt u vinden op www.omgevingswet.vng.nl.

8.8 Duurzaamheidsverslaggeving komt eraan

Het thema duurzaamheid wordt steeds belangrijker in de jaarverslagen van overheden en organisaties. Hierbij speelt het begrip ESG een belangrijke rol. Hierbij staat ESG voor Environment, Social en Governance.

Voor uw gemeente kunnen bijvoorbeeld ESG-normen worden gebruikt om te meten hoe duurzaam en maatschappelijk verantwoord uw gemeente is. Dit kan bijvoorbeeld omvatten hoe de gemeente omgaat met klimaatverandering, hoe ze de leefkwaliteit verbetert voor haar inwoners, hoe transparant en effectief de gemeentelijke bestuursstijl is, en hoe ze omgaat met diversiteit en inclusie.

Duurzaamheidsinformatie in jaarverslagen van bedrijven met meer dan 250 medewerkers moet vanaf 2025 zelfs verplicht getoetst worden door accountants (op basis van de zogeheten Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)). Het door de accountant gecontroleerde en goedgekeurde jaarverslag moet helderheid geven over doelstellingen, strategie en voortgang op de belangrijkste prestatie-indicatoren van haar ESG-doelen. Verder moeten de bedrijven inzicht geven in hun toekomst op het vlak van duurzaamheid.

Het is onze verwachting dat de CSRD binnen afzienbare tijd ook van toepassing wordt voor maatschappelijke organisatie, zoals gemeenten.

9. CONCLUSIE

9.1 Geconstateerde fouten en onzekerheden getrouwheid en rechtmatigheid

Uit onze werkzaamheden zijn geen andere controleverschillen gebleken dan hierna genoemd, die hebben geleid tot aanpassing van de jaarrekening en die afzonderlijk groter zijn dan de goedkeuringstoleranties. De belangrijkste controleverschillen ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid zijn:

- Onzekerheid rondom de besteding van pgb-gelden omdat de SVB geen goedkeurende verklaring krijgt (< € 5.000);
- Onzekerheid inzake opleggen leges begraafrechten (inschatting maximaal € 10.000);
- (Rest)onzekerheden inzake de Wmo en Jeugdhulp omdat nog alle verantwoording-informatie beschikbaar is (schatting € 50.000);
- er is onzekerheid met betrekking tot de volledigheid van de forensen- en toeristenbelasting. Immers de volledigheid van de opbrengst is, ondanks de getroffen interne controlemaatregelen, nooit geheel zeker. Deze onzekerheid blijft echter wel binnen de marge van de goedkeuringstolerantie en heeft geen effect op de strekking van de controleverklaring (omvang PM).

De fouten en onzekerheden inzake rechtmatigheid en getrouwheid blijven onder de 1% voor fouten (€ 87.000) resp. 3% onzekerheden (€ 261.000) voor goedkeuringstolerantie.

9.2 Controleverklaring

Wij hebben het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente gemachtigd onze controleverklaring bij de jaarrekening 2022 van uw gemeente op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze controleverklaring zijn als volgt:

Oordeel	Strekking
De getrouwheid	Goedkeurend
De rechtmatigheid	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de raad de nu overgelegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening 2022 dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens in de jaarrekening gecontroleerd. Naast de jaarrekening wordt er een jaarverslag, zijnde de verantwoording over de beleidsbegroting en financiële begroting, ter vaststelling aan uw raad aangeboden. De in de het jaarverslag opgenomen kengetallen en toelichtingen daarop hebben wij niet gecontroleerd.

Wij melden wel dat op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,

ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: Tabel van bevindingen SiSa bijlage 2022

Tabel van bevindingen SiSa bijlage 2022

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties		TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2022			
Berichtgeverinformatie Type overheidslaag: Naam berichtgever: Berichtgevercode: Rapportage-periode:		Gemeente Gemeente Schiermonnikoog 060088 2022			
Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op		<input type="text" value="18"/>			
Strekking controleverklaring rechtmatigheid: Strekking controleverklaring getrouwheid:		<input type="text" value="Goedkeurend"/> <input type="text" value="Goedkeurend"/>			
Fouten en onzekerheden 2022					
Nr	Volgnr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A16	1	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout		geen opmerkingen
A16	2	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Onzekerheid		geen opmerkingen
B2	1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Fout		geen opmerkingen
B2	2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Onzekerheid		geen opmerkingen
C55	1	Aanpak energiearmoede	Fout		geen opmerkingen
C55	2	Aanpak energiearmoede	Onzekerheid		geen opmerkingen
C62	1	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Fout		geen opmerkingen
C62	2	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Onzekerheid		geen opmerkingen
C72	1	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde	Fout		geen opmerkingen
C72	2	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde	Onzekerheid		geen opmerkingen
D8	1	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Fout		geen opmerkingen
D8	2	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Onzekerheid		geen opmerkingen
D14	1	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout		geen opmerkingen
D14	2	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Onzekerheid		geen opmerkingen
G2	1	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerkingen
G2	2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerkingen
G2	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerkingen
G2	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerkingen
G3	1	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerkingen
G3	2	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerkingen
G4	1	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerkingen
G4	2	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerkingen
G4	3	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerkingen
G4	4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerkingen

Vervolg (2):

G10	1	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerkingen
G10	2	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerkingen
G12	1	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerkingen
G12	2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerkingen
G12	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_ gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerkingen
G12	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_ gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerkingen
G13	1	Besteding/baten onderwijsroute_ gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerkingen
G13	2	Besteding/baten onderwijsroute_ gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerkingen
G13	3	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022	Fout		geen opmerkingen
G13	4	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022	Onzekerheid		geen opmerkingen
H4	1	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Fout		geen opmerkingen
H4	2	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Onzekerheid		geen opmerkingen
H8	1	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Fout		geen opmerkingen
H8	2	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Onzekerheid		geen opmerkingen
H12	1	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Fout		geen opmerkingen
H12	2	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Onzekerheid		geen opmerkingen